

Published on <http://www.ha-makom.co.il> **חם בגיהנום**

בד"ר < עובדי חיפה כימיקלים: "כמו ברשות השידור, גם כאן שוברים עבודה מאורגנת בשביל להעסיק בזול"

עובדי חיפה כימיקלים: "כמו ברשות השידור, גם כאן שוברים עבודה מאורגנת בשביל להעסיק בזול"

20 מרץ, 2017

נגה ברגר

נגה ברגר

עובדי מיכל האמוניה מבינים למה צריך לסגור אותן, אבל דורשים שגם להם יימצא פתרון הולם – ולא כזה שרק ההנהלה תרוויח ממנו

"האמוניה זה מוקש, שגרם לכל העובדים להיראות כמצורעים", אומר משה זנטי, עובד במפעל הדרומי של 'חיפה כימיקלים'. "אף אחד לא רוצה להתעסק בזה. הממשלה וההנהלה שלנו התממהו, יונה יהב גרף ניצחון, ועכשיו אנחנו לא רואים איך נוכל לאכול בפסח". עובדי 'חיפה כימיקלים' מפגינים כעת מול הכנסת, בשעה שנציגיהם משתפים בדיון דחוף בוועדת העבודה והרווחה בדרישה להתערבות שתמנע את הפסקת פעילות המפעל, ואת פיטוריהם.

מיכל האמוניה במפרץ חיפה מכיל 12 אלף טון אמוניה. 80% מתוכם מיועדים לעבודת המפעל – המייצר דשנים לחקלאות ולתעשייה – והשאר מופנים לצרכים ביטחוניים. בשל האיום של דליפת חומרים רעילים לאזור המיושב, שהפך לקונקרטי יותר אחרי מלחמת לבנון השנייה, נשמעו קולות רבים שדרשו להפסיק את ייבוא האמוניה באמצעות ספינה ולהזיז את המיכל. באוקטובר 2013 החליטה הממשלה להקים מפעל לייצור אמוניה בנגב, שיהווה חלופה למיכל שבמפרץ חיפה עד 2017. בנובמבר 2016, לאחר מספר דחיות, נסגר המכרז הממשלתי בלא הצעות. בעקבות עתירה של עיריית חיפה, ולאחר שהוגשו דו"חות וחוות דעת של מומחים המתריעים שתאונה או פגיעה מכוונת בספינת הייבוא עלולות לגבות את חייהם של מאות אלפי אזרחים, פסק בית המשפט בתחילת החודש כי מיכל האמוניה לא ימולא, עד הפסקת פעילותו ב-1 באפריל השנה.

'חיפה כימיקלים' מעסיקה קרוב ל-500 עובדים בשני מפעלים – במפרץ חיפה, ובאיזור התעשייה מישור רותם, ליד דימונה ועוד. עוד כ-1500 בני אדם מועסקים במגעל שני. עד סוף השבוע הזה תכלה אספקת האמוניה המשמשת לייצור במפעל, והעובדים עומדים בפני פיטורים.

"החליטו שהמפעל יפסיק להתקיים, אבל שכחו שיש 1500 משפחות שתלויות בו". עובדי 'חיפה כימיקלים' מפגינים בירושלים, 10.3.17

"לפני שלושה שבועות הודיע לנו המנכ"ל שאם המדינה ובית המשפט לא יאפשרו להכניס עוד אמוניה המפעל ייסגר, כי בלי זה לא ניתן לעבוד", אומר לילו אלבו, עובד במפעל החיפאי. "אבל בית-המשפט אמר את דברו, ועשרה מומחים שבדקו את המיכל יצאו עם החלטה חד-משמעית שהמכל הזה מסוכן לאזור. אנחנו לא מערערים על החלטה – נהפוכו. אנחנו שמחים שלוקחים את הסכנה ברצינות. אבל מה קרה? נשארנו עם החלטה, אבל בלי אמוניה. נשארנו לנו בערך 600 טון, שיסיקו עד סוף השבוע הזה, ואז אנחנו סוגרים".

"זה קרב שהפסדנו בו מהתחלה, כי לא היינו ערוכים", קובע זנטי מהמפעל הדרומי. "החליטו שהמפעל יפסיק להתקיים, אבל שכחו שיש 1500 משפחות שתלויות בו". עובדי המפעל הדרומי מיוצגים על ידי ההסתדרות, ומבקשים שהמדינה תספק לחברה ארכה של שלושה חודשים כדי להחיל את אחת החלופות שהוצעו בדו"ח המומחים האחרון להובלה המסוכנת דרך הים.

"הפסיקה אומרת שהמיכל סיים את הסיפור שלו עד ה-1 באפריל. אנחנו מסכימים עם חצי ממנה – הוא סיים את הסיפור, אבל צריך את ההארכה כדי להתארגן על חלופה, ורק אז לסגור", אומר זנטי. "אחת החלופות היא להשאיר את המיכל על המינימום שצריך בשביל לעבוד, אבל אנחנו ממש לא שם. אנחנו יודעים שזה יסית

את התושבים נגדנו, ואת זה אנחנו לא רוצים, לא צריכים עוד מאבק שנפסיד בו. אנחנו צריכים הארכה של שלושה חודשים לפחות כדי ליישם את החלופות, שחלקן באחריות הדרג המדיני הבכיר. אבל כנראה שעד שלא נעשה סצינה רצינית, ויקרה אסון – אף אחד לא ינסה לפתור את המצב."

למה אתה מתכוון ב"אסון"?

"דברים שהשתיקה יפה להם כרגע. אנחנו גם ככה מסומנים על ידי כל המדינה. בהפגנה בדימונה אתמול בוקר הביאו לנו פרשים ו-300 שוטרים. כנראה שפטפטנו יותר מדי. כל מה שנעשה, ייעשה בצורה מושכלת".

ועד העובדים במפעל החיפאי מיוצג על ידי כח לעובדים. אלבו טוען כי הוועדים עובדים בשיתוף-פעולה מלא, אך בוועד הצפוני נרשמת ביקורת חריפה כלפי תפקידה של ההנהלה במשבר הנוכחי. "אנחנו מבינים ויודעים מאיפה נובע החשש של התושבים לגבי הסכנות מהאמוניה, הוא לא תלוש מהמציאות. לא משנה כמה ההנהלה ובאי כוחה ינסו להשמיץ ולקעקע את דברי וועדת המומחים – הם יודעים על מה הם מדברים", אמר אמש עובד אחר במפעל 'חיפה כימיקלים' במפרץ חיפה. "אבל כמו שהנהלה מהמרת על כל תושבי חיפה והסביבה, היא מהמרת גם על העובדים. מה שקורה עכשיו אצלנו, דומה למצב ברשות השידור - שגורים חברה אחת, ופותרים חברה אחרת שבה העובדים מקבלים תנאים פחותים".

"אנחנו שמחים שלוקחים את הסכנה ברצינות". שריפה בבית הזיקוק בחיפה, דצמבר 2016. צילום: The World in HDR / Shutterstock.com

העובד, שביקש שלא להזדהות בשמו, טוען שהנהלה מנצלת את המשבר בכדי לקבל סיוע מהמדינה ולהקים מפעל חדש, תוך פגיעה בעובדים הוותיקים ובעבודה המאורגנת. "כבר לפני ארבע שנים נאמר לבעלים שמיכל האמוניה צריך להיסגר. נתנו לו פרק זמן להתארגן. כשהוא בא ואומר 'לא הגענו לזה, תנו לי עוד שלוש-ארבע שנים לבנות מערך חדש' זה מהלך מתוכנן. הוא ידע שזה יקרה. המנכ"ל מנהל את המשבר הזה, ומצפה למקסם לעצמו את הרווח. החשש שלנו הוא שבתוך המשחק הזה של הכסף הגדול, אנחנו נהיה הקורבן היחיד. הוא החליט והודיע לנו שהוא יפטר את כל העובדים. יכול להיות שהמפעל ייסגר לחודש-חודשיים, ויפתח תחת שם אחר, והכל יתחיל מחדש. כל העבודה המאורגנת תישר. מה שקורה ברשות השידור קורה גם פה, ויקרה בעוד מקומות – אם זה המורים, אם זה עובדי הנמלים. את רואה שזה מובנה - הממשלה והתאגדות התעשיינים, שמאגדים את רוב המועסקים במדינה, משנים את צורת ההעסקה והמחיר".

בזמן שהוועד הדרומי מבקש ההארכה עד סידור החלופות, הוועד הצפוני דורש מוועדת העבודה והרווחה לדאוג להתניית המענקים לחברה בשמירה על העובדים. "יש פה בעלי בית שהזניחו את הסיפור הזה במשך שנים", אומר אלבו. "ב-1 באפריל, במקום לקרוא הגדה בנחת, כמעט 2000 איש יהפכו למפוטרים. המדינה רוצה לתת מענק לבניית מתקן חדש בדרום – אנחנו שמחים על כך, אבל מבקשים לדאוג להגנה גם לעובדים. בעל הבית יכול להרוויח, אבל הוא יכול להרוויח קצת פחות במשך תקופה קצרה. זה מפעל שמכניס המון כסף, מביא מיליוני דולרים למדינת ישראל. אנחנו רק מבקשים שלא יזרקו אותנו, העובדים, שלא יגזרו קופון על חשבון הפרנסה שלנו".

"עובדים במפעל עם וותק של עד שמונה שנים מקבלים תנאים של עובדים זרים". הפגנה בירושלים, הבוקר. צילום: כוח לעובדים מטה חיפה והצפון

בדיון בוועדה, הוא אומר, הם ידרשו מהמדינה "לשקול טוב טוב את הפרנסה של העובדים, ולשים אותה על המאזניים מול הרווחים של בעל הבית. שהמדינה תחשוב היטב לפני שהיא נותנת לו כסף – לאן הולך הכסף, איך אפשר לאבטח אותו ולהתנות אותו בהמשך העבודה של העובדים. שלא נלך הביתה לפסח עם עצב בעיניים".

"היום אני בן 60, אני גר בעכו ויש לי שישה נכדים וארבעה ילדים", ממשיך אלבו. "אני עובד בחיפה כימיקלים 40 שנה, מאז שהשתחררתי מהצבא. המשכורת שלי לא עוברת את ה-6200. פעם נחשבתי דור א', מהעובדים הוותיקים, אבל ב-2001 היו פיטורים וחזרתי בתור דור ב', התחלתי הכל מחדש. כל מה שאני רוצה זה לגדל את הילדים, להביא פרנסה בכבוד".

"היום, עובדים במפעל עם וותק של עד שמונה שנים מקבלים תנאים של עובדים זרים", מסכים העובד הנוסף. "נדב שחר, המנכ"ל הנוכחי, נכנס למפעל בסוף 2008, ושמ לו למטרה לחסל את העבודה המאורגנת. זה גם הטיקט שלו. הוא עשה את זה בעתלית, כשהיה מנכ"ל תעשיות מלח; אח"כ הוא עשה את זה שוב, במפעל נגב קרמיקה. הוא בא, לוקח חברה עם מבנה מסורתי ומפרק אותה, מתחיל מחדש כאילו כולם עובדים זרים. הוא מפרק ארגונים".

החשש, מסביר העובד, הוא שההנהלה מנסה לתפוס שתי ציפורים במכה: "בתוך פרק זמן קצר, הוא יעביר את כל הפעילות לדרום או לחו"ל – שזה מה שהוא עושה כבר עכשיו, ובמקביל – הוא רוצה שהמדינה תשלם לו על זה. לכן אנחנו הולכים לכנסת, להגיד לח"כים שבמידה והוא יקבל סיוע, סבסוד, או כל דבר אחר – זה צריך להיות מותנה בדבר הבסיסי – שהוא לא פוגע בעובדים. הכסף שהוא מקבל הוא כסף של משלם המיסים – למה שהוא ייקח את זה לרווחים שלו?".

מחברת "חיפה כימיקלים" נמסר בתגובה:

ממשלת ישראל קיבלה בשנת 2013 את החלטה 766 לסגירת המיכל והקמת מפעל לייצור אמוניה במקומו תוך התחייבות לא לפגוע באבטחה שוטפת של אמוניה לישראל. על סמך החלטה זו הוציא המשרד לאיכות הסביבה מכרז להקמת המפעל בדרום ועל סמך הבטחה זו, המשיכה חיפה כימיקלים לפעול ולהעריך, תוך המשך השקעה בהקמת מפעלים בישראל וגיוס עובדים בהיקף של 100 מיליון דולר. למעשה בימים אלה אמורה היתה החברה לחנוך מפעל לייצור חומצה חנקנית על בסיס אמוניה בהיקף של 30 מיליון דולר ולהעסיק 20 עובדים נוספים. היות שבתוך כ-5 ימים לא תהיה יותר אמוניה בישראל החברה נאלצת להקפיא את פתיחת המפעל.

מרגע שהוכרו שהמכרז של המשרד להגנת הסביבה להקמת המפעל לייצור אמוניה בדרום, אליו ניגשו 7 קבוצות שנסוגו, נכשל הציעה חיפה כימיקלים לקחת על עצמה את הקמת המפעל, על אף שהיא איננה יצרנית אמוניה, בתנאים דומים לאלה שהוצעו במכרז. בד בבד החלה החברה להציג בפני המשרד לאיכות הסביבה פתרונות חלופיים לאספקת אמוניה ואלו הוצגו לפני שבועיים בפני ועדת מנחה לאומי והחברה מחכה לאישור להפעלת פיתרון קצר טווח. מטרתה היחידה של חיפה כימיקלים היא למנוע את סגירת קווי הייצור של החברה ולמנוע פגיעה בכל עובדי החברה, בצפון ובדרום, במשפחותיהם וכן למנוע פגיעה נוספת באלפי עובדים נוספים שתלויים בחיפה כימיקלים באופן עקיף. אנו מקווים שהממשלה תעמוד בהתחייבותה ותסייע לנו לעצור מצב אבסורדי זה. אנו מבינים את מאבק העובדים על מקום עבודתם ומזדהים איתו.

הנהלת חיפה כימיקלים מכבדת את עובדיה ואת העבודה המאורגנת. המנכ"ל הנוכחי אף פעל יחד עם ההסתדרות להפוך בשנת 2009 את העובדים בדרום מעובדי קבלו לעובדי קבע מאוגדים. כל ניסיון לטעון אחרת הוא משולל כל יסוד ואינו מתיישב עם מדיניות החברה בפועל. למעשה כל עובדי החברה, המאוגדים ושאינם מאוגדים, הננים מהטבות רווחה כמו קרנות השתלמות, סבסוד לימודים גבוהים של ילדי העובדים, סבסוד קייטנות קיץ, נופשים מסובסדים ועוד. יתרה מכך, משנת 2010-2011 העלתה החברה במסגרת הסכם קיבוצי את שכר העובדים ב-4.8% מדי שנה. כמו כן, למרות שמתקיים כעת מ"מ עם העובדים על הסכם קיבוצי חדש, העלתה ההנהלה על דעת עצמה את שכר העובדים בינואר 2016 ב-3.9% ובינואר 2017 ב-3.9% נוספים. סה"כ עלה שכר העובדים ב-35% מאז שנת 2011.

עובדי חיפה כימיקלים: "כמו ברשות השידור, גם כאן שוברים עבודה מאורגנת בשביל להעסיק בזול"

בשנת 2011 חתמו עובדי חיפה צפון על טיוטת הסכם עבודה יחד במסגרת התאגדותם בהסתדרות, והיה זה ועד העובדים שנסוג מההסכם ברגע האחרון בשל החלטתו לצרף את עובדי הצפון לכוח לעובדים ופתח בשביתה. אין לזה כל קשר לעמדת החברה כלפי עבודה מאוגדת.

Source URL: <http://www.ha-makom.co.il/post/noga-berger-haifa-chemicals>